

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Maďarsko, Budapešť

Jméno, příjmení: Mgr. Irena Brychnáčová

Na lektorátě českého jazyka a literatury při Vědecké univerzitě Loránda Eötvöse (ELTE) v Budapešti jsem působila od září roku 2012 do srpna 2014, místo lektorky jsem převzala po kolegyni Marcelle Grygerkové.

Co se týče náplně vyučovaných předmětů a kurzů, situace se výrazně nezměnila, jen studentů přibýlo, především v 1. ročníku BA cyklu a v 1. ročníku MA cyklu. V druhém případě jde o přestup studentů bohemistiky ze zrušeného lektorátu a oboru na univerzitě v Piliscsabě. Jedinou personální změnou, která v průběhu tohoto akademického roku nastala, byl odchod kolegyně-literátky Agnieszky Janiec-Nyitrai na mateřskou dovolenou. Hodiny literatury převzal kolega z Piliscsaby, Ándor Mészáros, který povede literární kurzy minimálně i v podzimním semestru.

V akademickém roce 2013/14 studovalo na budapešťském lektorátě český jazyk a literaturu celkem 28 studentů (11 v 1. ročníku, 6 ve 2. ročníku, 8 ve 3. ročníku bakalářského cyklu, 2 studenti v 1. ročníku a 1 studentka ve 2. ročníku magisterského cyklu). Zaznamenali jsme tedy s radostí vzestupnou tendenci v počtu studentů bohemistiky na ELTE. V červnu pak studenti 3. ročníku bakalářského cyklu a studentka 2. ročníku magisterského cyklu úspěšně složili státní zkoušky. Jeden z našich absolventů BA cyklu byl přijat na magisterské studium na Masarykovu univerzitu v Brně.

Kurzy a hodinové dotace na ELTE jsou následující:

V 1. ročníku bakalářského cyklu mají studenti 8x 45minutové hodiny zaměřené na praktická cvičení, fonetiku, konverzaci, 2. ročník má 6x 45, 3. ročník 4x 45 minut týdně. V magisterském cyklu je hodinová dotace následující: 1. i 2. ročníku je věnováno 3x 45 minut týdně (hodiny jsme využili především k práci s různými druhy českých uměleckých, odborných textů a publicistiky včetně projekce českých filmů a audio ukázek, korektur textů).

Velký ohlas u studentů 2. a 3. ročníku BA cyklu sklídl kurz Česká civilizace I + II, který lektorka připravuje a vyučuje (kurz je zaměřen na české reálie: historii, kulturu, filmy, politickou situaci, média, orientaci v sociálně-zdravotnickém prostředí, trhu práce atd.). Vzhledem k zájmu studentů o českou kinematografii jsme vytvořili volitelný

odpolední filmový seminář, mimo něj měli studenti možnost (občas i povinnost) sledovat filmové projekce v Českém centru nebo na mezinárodních filmových festivalech v Budapešti.

Co se týče povinných zkoušek a hodnocení, uvádím jen zběžné informace: Dle interních předpisů končí semestr zápočtem/zkouškou, záleží na druhu předmětu a na tom, zda je student v oboru major nebo minor. Platí zde jiná pravidla než na českých univerzitách.

Na konci jarního semestru studenti prvního ročníku bakalářského cyklu skládají zkoušku na úrovni SERR A1, na konci bakalářského studia musí studenti absolvovat tzv. rigorózní zkoušku z praktického jazyka na úrovni SERR B2. Oba typy zkoušek vypracovává lektor, a to podle pokynů, které byly lektorům předány na pracovišti. Písemná část zkoušky je archivována, ústní část není nahrávána. Zkoušky slouží k získání zápočtu a možnosti pokračovat ve studiu, resp. ukončit bakalářské studium. Diplomová práce je bohužel psaná v maďarštině. Na konci magisterského cyklu studenti skládají státní zkoušku stejně jako v ČR, diplomová práce je psaná česky.

Během obou dvou let jsem zaznamenala velký zájem studentů o Letní školu slovanských studií v ČR, smlouva pro program ERASMUS je zatím sepsána pouze s Ostravskou univerzitou v Ostravě, smlouva s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích je v jednání.

Aktivity na lektorátě mimo klasickou výuku:

Během akademického roku 2013/2014 proběhla na BTK ELTE řada literárních a jazykovědných přednášek, konferencí a exkurzí. Již v první půlce září se na ELTE konala mezinárodní lingvistická konference „Voda ve slovanské frazeologii a paremiologii“, kterou organizoval kolega Oleg Fedoszov. Na konferenci vystoupili se svým příspěvkem všichni vyučující českého oboru.

V září jsme se studenty vycestovali v rámci předmětu Česká civilizace do města Martfű – po stopách J. A. Bati v Maďarsku. V listopadu proběhla exkurze na hrad Visegrád. Na již tradiční vánoční „besídku“ slovanských oborů jsme se studenty připravili ochutnávku českého cukroví, které jsme společně upekli v rámci předvánočního workshopu. Akce sklídila velký ohlas. (Mezi slovanskými obory na ELTE stále dominuje rusistika, zřejmě je to i ve vánočním programu, který se nejčastěji skládá ze zpěvu a tance.)

V dubnu se na BTK ELTE uskutečnil již 4. ročník Konference mladých slavistů (pro studenty BA, MA cyklu a studenty doktorského studia), který organizoval Srbský lektorát. Na začátku května jsme na lektorátě uvítali hosty z ČR: spisovatelku K. Tučkovou a spisovatele T. Zmeškala, kteří do Budapešti přijeli na mezinárodní knižní festival.

Další velkou akcí nejen na ELTE bylo sté výročí narození Bohumila Hrabala, při jehož příležitosti proběhla na ELTE mezinárodní vědecká konference, které se účastnili naši kolegové i studenti. Další doprovodné programy (výstavy, besedy etc.) probíhaly v Českém centru i jinde v Budapešti. Hrabalův kult je v Maďarsku stále živý.

Poslední akcí byla květnová exkurze do Sárospataku po stopách J. A. Komenského.

Podmínky pro lektora na ELTE:

Vybavení pracovny na lektorátě je uspokojivé, pracovnu lektorka sdílí se 2-3 kolegy, pracovna je vybavena stolním počítačem, tiskárnou a CD přehrávačem (lze zapůjčit i dataprojektor). Kopírku lze využívat v pracovně sekretářky

o patro výš. Lektorát disponuje rozsáhlou knihovnou, kterou jsme letos s kolegyněmi reorganizovaly a doplnily o nové akvizice poslané z DZS. Přímou v prostorách lektorátu využíváme dvě učebny, další lze po domluvě zajistit.

Ubytování lektorka hradí ze svých finančních prostředků, na základě smlouvy s univerzitou dostává finanční podporu ve výši 60.000 Ft/měsíc. Ubytování si lektorka zařizuje sama, popř. lze požádat paní sekretářku o pomoc s hledáním – realitní agentury jsou většinou jen v maďarštině (na webu). Nápomocní jsou v tomto směru i kolegové.

Spolupráce s Českým centrem v Budapešti:

Co se týče dalších aktivit lektorky mimo působení na lektorátě, po celou dobu pobytu v Budapešti fungovala vynikající spolupráce s Českým centrem v Budapešti (ředitelem je Michal Černý, bude zde působit cca do listopadu, potom odchází). Stejně tak musím podotknout, že ve stejném duchu se nesla spolupráce s Českým velvyslanectvím v Budapešti, a to konkrétně s paní velvyslankyní Helenou Bambasovou a panem konzulem Milanem Peprníkem, se kterým jsem řešila příspěvky na akce spojené s výukou bohemistiky na ELTE a další společenské aktivity. Tento rok jsme dostali příspěvek na exkurzi po stopách J. A. Komenského v Maďarsku – do města Sárospataku, kam jsme se studenti a kolegy odcestovali v květnu.

Je zvykem, že lektorka zároveň vyučuje minimálně 1 kurz čj v Českém centru (3 trimestry / akademický rok), kurzy probíhají přímo v budově ČC. V průběhu minulého akademického roku jsem v Českém centru odučila 5 kurzů češtiny pro cizince. O kurzy je stále velký zájem, v tuto chvíli se již tvoří harmonogram pro další akademický rok 2014/15. Kurzy češtiny navštěvují studenti různých úrovní pokročilosti.

I pro následující akademický rok se již teď připravuje mnoho zajímavých kulturních programů zaměřených na českou kulturu, a to na literaturu, na hudbu, divadlo, výstavy aj. Pestrou škálu české kultury, kterou České centrum v Budapešti prezentuje Českou republiku, s nadšením navštěvují řady Maďarů včetně mých současných i bývalých studentů z řad ELTE a z kurzů češtiny právě z Českého centra, dále též veřejnost z českého spolku Bohemia. Na podzim 2014 oslaví česká bohemistika na ELTE 55. výročí.

Závěrem bych chtěla říct, že situace na lektorátě byla od začátku velmi dobrá, spolupráce se studenty i s kolegy fungovala výborně a nic nebrání v cestě dalšího odborného a profesního rozvoje. Současně se na univerzitě projednává znovuootevření šestiletého studia se zaměřením na pedagogiku a výuku jazyků (obecně tedy obor učitelství jazyků), do kterého by měl spadat i náš český obor. Tímto krokem bude opět podpořeno studium učitelství jazyků na místních fakultách.

Nejen za sebe, ale i za kolegy našemu českému oboru na Ústavu slovanských a baltských studií přeju mnoho budoucích úspěchů!

V Budapešti dne 03. 08. 2014

Mgr. Irena Brychnáčová